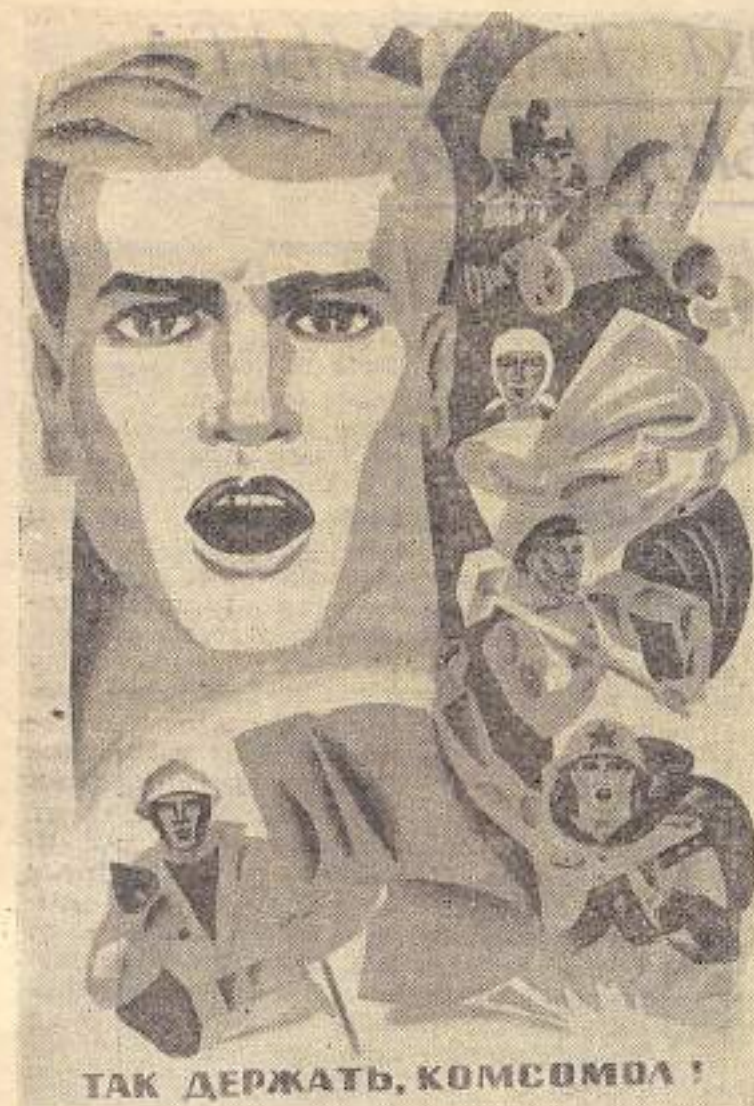

ТАК ДЕРЖАТЬ, КОМСОМОЛ !

Художник В. РЫБАКОВ плаката («Ойуулуур-дүүһүнүүр искусство» издательства).

ССТА ФОТОХРОНИЗАТА

САНА ДАДХ

ССКП ЧУРАНЧЫ ОРОЙУОННААБЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭБИТТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чуралчинского районного Комитета КПСС и районного Совета депутатов
трудящихся Ялуской АССР

No 128 (3928)

1970 снл. Алтынны 29 күнэ
ЧЭПДИЗР

Тахсара 40 сыла
Сыаната 2 харчы

СССР РАЙКОМУН XII ПЛЕНУМУН ТУГУНАН
ИНФОРМАЦИОННАЙ ИЙТИННЭРИИ

Бөдөлгөө, алтынны 28 нүлүгэр, ОСКП райкомун XII плеума буудан ааста.

Бастакынан тэрээнин бийлү-
руус көрүлүшүнө. Оройуон тас өт-
түгөр атын үлөсү бардыгтарын
нан тт. Аммосов М. М., Бур-
цев М. А., Николаев Е. С.
Охлопков С. Г. ССКП райкомун
чилизини, таб. Охлопков С. Г.
ССКП райкомун бюрөтүн чили-
зини эбозинизастариттэн босхоло-
нулар. ССКП райкомун чили-
зингэр кандидаттар тт.
Дьячковская В. Н., Кладина
Н. М., Макаров А. Е., Нонгоро-
дова Е. Н. кинилер онкулар-
гар ССКП райкомун чилизингэр
таһазарлыгынылар. ССКП райко-

мун бюрутун чийленннм рийсо
ет исполкомун председатели
т.б. Вурнашев Р. Р. талым-
на. Оройуоннамы «Сага олох-
хайыат» редакторынан тиб
Сидоров Н. П. бытаргатылган.

Итгэлтэй салтны «Партийнай» уонна комсомольской политическай үөрэхтээһинин туйсарымга партийнай тархталар торуктара» дьээн ССКП райкомун секретара таб. Дьлчовская Д. Д. уонна «ССКП учуараттаах XXIV съезин чыһингэр оройуон үлэһиттэрин үрдэтэллибит социалистическай эбэхээтэлиэтибэлэрин туһунан» ССКП райкомун секретара таб. Савякинов Г. М. дахылааттара дьуулаһыныһа

Пленум уочараттах XXII
аройуоннаары партийкай кон-
ференцияны ыгырар туһунан
болтуруоһу көрдө уонна конфе-
ренцияны 1970 сыл ахсынньы
15 күнүгөр ыгырар туһунан уу-
раах ылкына.

СССР-ийн райономун пленумын
үлстигэр СССР обкомун наука-
да уонна культурада отделын
эзбэндиссийа таб. Тобуроков Н.Н.
кыттымын ылла уонна тхл эг-
тэ.

2 1 2

Пленум корүүттүгөр килларил-
либят боппурустары дүүүл-
ланиг кытыкнылар: Ленин аа-
тынан колхоз парткомун секре-
тара, райком чилиэнэ И. И. Фе-
дотов, Эрилик Эристин аа-
тынан колхоз парткомун секре-
тары солбуйавчы, райком чи-
лиэнэ С. И. Сергеев, совхоз
Болонтоогоу отделениеын
партбюрогун секретара Н. П.
Игнатиев, оройуоннаагы сибээс
уезды партийнай терилтэтин
секретара В. Н. Егоров, «Сель-
хостехника» оройуоннаагы от-
делениеын управляющаа
А. Е. Николаев, ЫВСЛКС рай-
комун бастакы секретара
П. Н. Уаров, ССКП райкомун
пропагандаа уонка агитация-
да отделын сибидиассэе, рай-
ком чилиэнэ Н. П. Васильев,
ССКП Саха уобаластаагы коми-
тетин лекторскай бөлөгүн са-
лайавчыта А. А. Соени.

ССКП райкомун биегальн сө-
кретара таб. Листиков Н. П.
партийнай-политический үөр-
дн төрийн сургуураггар, оро-
йон бари тарилталара, хаһаа-
йыстыбалара ССКП XXIV съ-
һин норсо-ылыммыт үрдэтилли-
быт эбэхэтэликтибэлэрин толо-
руу, общественнай сүөһү кыс-
тыгыһа кичэллээхтик төрийн,
илмкылыбыт былланылары
уокһа эбэхэтэликтибэлэри толо-
руу доплуруостарыгар туһаайан
күнэ өтһини өтһөрдө.

Пленум туруоруллубут боп-
нуруостарга туһаннаах уураах-
тары ылына.

Комсомольской көлүөнэ, инники хардыылаа!

70-с жыллардааы комсомольский тугуулар карталарыгар—нодуи комбинаттар, заводтар, электростанциялар, тизир суоллар силуеттара. Кинилер биир калитмес охуор-дьардан буолан дойду «географической материэтин» буруйбүттэр. Вилитки Ленинский комсомол 100 охуулаах тугуулары шефтобар. Тракторы охорор Паллодарскайдааы, автомобили охорор Волгатааы заводтар. Воскресенскайдааы уонна Сумгайтааы химическай комбинаттар, Красноярскайдааы уонна Нурекскайдааы гидростанциялар—бу буолаллар бүгүн коммунизми эдэр туталаччылар ниники кирбизлэре.

Коммунистары ытты бир кэккэз комсомолдор малды биргэ хардылыылара. Ону көрөлүп 1918 сыллаах алтынны 29 күнүгөр рабочай уонна баалыпай мччат Вүтүн Россиятавы баалам сызэтеркөр Ыччат Россиятады Коммунистическай Сөзүхүн (БРИС) тарйэр туһунан быһаарым ыламмат кэпүттэн ыла садаламмыт комсомол алаан алттаах историята.

1919 сыллаахха «Правда» тахсыбыт заметкада: «Вашингтон хас биһирэнибит үлэниг норуот былааһын туох баар күүсүнү түнүгү көмүскүүргө андаарайабыт. Революция кыйгытыт дьаныардаан охсуһуунан ара...» диир суруллубут. Бу иһитиниэрин кэтээр Москва Сушенкай—Маринский оройуонун комсомольцтарык уюсай мунунахтарын резолюциятыгар этиллибит тыллартан ыла сиктэрэн—Советскай былаан иһин охсуһуу бүтүн эпохата көстөр. Советскай былаан олохтоһуутун иһин комсомолдустар коммунисттары кытта биһирэ үрүүг тэрдөөдүтүрү үлүрүтүүгө, кудаларты кытта хабараан хансыһыларга кинирсэллэрэ.

«Уркурукка бастакы комсомольская суббутиунугу тэмжеңа
ичейката ытта...» дүң аарабыт 1927 с. алтынныңа «Правда»
биир нүмэригэр Ташкентан кэлбит иңилиһарыңа. Советтар
дойдуларын эдэр ыччата дэриэбинэвэ холбохуктааһын принцип-
таргэр олорубут дэоннор икки ардыларынаагы саңа сыймаң-
наһыылары олохтоон барбыта.

1924 жылдан башта БРКС-ка Ленин аты ингериллихитин комсомол үлөзү уюна саясий буюу-хатымы курдат достойнайлык су-

гоп иддэ кэллэ. Бу зат дойдү картатыгар Магниткаан уонна Днепропетривин, Амурдаагы-Комсомольскайынан уонна Кузбассы-
нан үйэтитилиннэ. Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэрии суо-
тлах сымдарыгар комсомолецтар Ийэ дойдуну көмүскээтчилэр
бастаан көккэлэригэр эрдээхтик турбуттара. Өсөөх дьотүк ам-
бразуратын түөһүнэ бүлүү түһэригэр Александр Матросов 19
саастаагы. Комсомол бойбуой албан аатын мөтүннүгэр ча-
былхай иллюстрациянан «Правдага» 1942 сыл тохсунньуга ба-
ччатыммыт Зоя Космодемьянская хорсун быһыатын туһунан
Петр Лидов очерката буолла.

Варадай бигэ уонна илээх кэргэнгэ түмсүү үтүө чыыстыа
комсомолга ордук чугас. Ити, 50-с сыллар ортолоругар партия
иҥырыгынан эдэр доброволецтар кырыс сиргэ туһада таһаара
барыллаларыгар ураты күүһүнэн көстүбүтэ. Оһно акардаас үс
бастагы сылга 36 мөлүйүүн төктөр туһада таһаарыллыбыт кы-
рыс сиргэ эдэр энтузиастар 400-чэн тахса сата саахалары та-
рийбиттара.

Эдэр свае улуу Ленин кэрэстөрүгөр бөрүннүлээрин революция бирдиге төрөөбүтө 100 сизга туодуугун барааныныкытаанын салыгар өссө тегүл көрдөрдө. Эдөрдөр ичиннэринен бу көрө-балыс дугага үгүс трактордар колонналарга, суднолар «эскадраларга», модун турбогенератордар... оңолулуңулар. Эдөр учкайдар салганы арышчыларын, тыа хаһайыстыбатыгар сүөһү нитээччилөр уонна конууга үлээлээччилөр ситиһиннэрин тустарынан рапордаатылар. Оттон бүгүн эдөрдөр СССР XXIV съезин чоконгөр үлөдө салга кыайыкыларын туһунаа шитиннэринилэр кэлэллэр.

Ыччат Коммунистическай союһа күн бүтүн 27 молуһуөн эдэр уолаттары уонна кыргыттары байыттан көккөтүгэр түмэр. Комсомол—бу партия эрдэлээх уонна бөрүһүннэлээх көмөлөһөөччүтэ.

Н. КУПРИН.
ОСТА.

СССР XXIV съедин нәрсе

ССКП райкомугар, райсовет
исполкомугар

Олох-дyahах Чурингытаады нөмбината биэс сыллаах производственной былааны болдьоҕун итиннэ 4 сыл 9 ыйга валовой бородууксуһаны огорчуута

104, табаарынай борөдүксуйава 110,5, оңоһуллубут табаары атыллангыга 112,4 бырыһыан, оттон нэһиликэннээх өҥөнү оҥоруу былаанын 4 сыл 9 ми 20 хонугунап толорбутун туһунан рапордыыр.

Онон ылынмыг социалистическай эбэвээтэлэстэ-
бэбиттэ 10 хонук иккинэ толордубут.

Комбинат: директора А. Платонова,
Партийная организация секретаря Е. Ноговицына,
Местком председателя А. Константинова.

★

Туругурдун Ленинснэй комсомол — Коммунистическая партия эрэллэх канелелөөчүтэ усна резервэтэ, коммунизмы эдэр тутавчылар минни этэрэттэрэл

РЕДАКЦИЯ
ТӨГҮРҮК
ОСТУОЛУН ТУЛА

(Бутуцун 4-ага, 1990)

Уолаттар уонна кыргыттар! Марксистская-ленинская теорияны, наука, техника уонна культура чыпчаалларын дьаныардаахтын баһылаан! Ленин кэриэстэригэр эрэллээх, коммунизм активнай тутуучуларыа буолун!

Сага секретарь кэпсийир

Алексей Макаров быйыл сага Сылга орто оскуолатын бүтэрбитэ. Өтөрдөөтө Карл Маркс атынан колхоз комсомолцотара кишини комсомольскай комитет секретарынан талан ullaхтан итэрдээн өтөрдүлэр.

Бу күнүгэр сага секретарь билиги редакциябытыгар сылдан улетин бастагы сагаларынан туһунан кэпсэйтэ.

— Тэрлэтэбитигэр 56 киһи учуокка турар. Итин алын сүбүөх тэрлэтэе хайдабыт. Киһилэр колхоз киһи биригээдэлэригэр үлэлиир ыччаты бэйэлэрин кэккэлэригэр гүмүллэр.

Сотурутаабыта Толоон биригээдэлэтигэр Лобий ферматыгар сага ыччат-комсомольскай коллективин тэрийдибит. Фермада сэтте маньыксыт кыргыттар 130-ча ынабы ыылар. Дуна уонна Мотя Барашниовалар, Дуна Аммосова — онус, Варя Соколовникова, Тоня Попова, Уля Макарова, Муся Местникова ахсыс кылааһы бүтэрбиттэрэ. Бу фермада кыһа муунуту тэрийдибит. Атын сиртэн эргэ дьыан көһөрөн киллэрэн бааныык туту сылдыбыт.

Бэчээккэ сурутууну комсомолцотар күүстэринин ыытабыт. Комсомолка Поля Шергина Толоонго библиотеканынан үлэлиир. Киһи 800 солк. суумалаах сурутууну ыытта. Уопсайынан хас биридии комсомол чилинэ биэстэн итэҕэһэ суох сурутуулаах буоларыгар көрдөбүл туруорабыт.

Колхозпут киһи кулуубугар быйыл Ленинскэй хос тэрийиэхтэ. Ону тыгинэн комсомольскай, спортивнай

мунакутары олохтуубут. Алтынньы 29 күнү — комсомол төрүтүмүн күнү ыччат бырааһынньыктын курдук тэрийэргэ кыһанабыт. Ол бизээр үөрүүлээх чааһыгар сүүн дакылааны сэргэ сэрин, үлэ ветеранынан бэйэлэрин көлүөнэлэрин олохторун, охсуууларын кэпсир ахтыылары өтөрдөрүбүт. Холбур, ил-иһээккэ бастагы комсомольскай ячейка тэрлэтин уонна киһи улетин туһунан, ол ячейканы тэрийсигит кырдыаас коммунист А. В. Мохначевскай, Апа дойдуну көмүскүүр Улуу сэрии сылларыгар фронтка комсомолцотар хорсун быһылыларын туһунан биллилээх артиллерист Г. Д. Протодьяконов кэпсэхтэрэ. Ити бизээргэ комсомольскай тэрлэтэбит органа — «Бахем ыччата» дьин хаһыат сага нүөмэригэр таһаарыахпыт. Бу бизээр программабыгар аны арымнаах хонутууну Советнай Армия кэкиэтигэр сулууснааҕыгарылаабыт уолаттар-бытын үөрүүлээхтик атаарымы эми кинирэр. Бир тыһынан эттэххэ, бу күнүгэ колхозпут ыччатын олохторуох ама үчүгэй умкулау-бат билини хаалларарыгар кыһанабыт.

Биир күн—560 бэрэбинэ

Сотурутаабыта совхоз киһиэ Харбала бөһүөлэгиттэн сарсыарда бэрт эрдэ үгүс киһини тиэммит 4 автомашинна уонна 7 трактор собуруу дьини айаанааһыргытэ турбуттара. Ити, совхоз комсомолцотара барыта 130 киһи Харбалага спортивнай саала тутуутугар бастагы бэрэбинэлэри

кэрде 6 кестөөх Туолума үрөдөр субютунуукуна тахсыбыттара.

Субютунууку ыаттылаахтара 10 биригээдэрэ хайдан куоталааһа дуулуурдаахтын үлэлээбиттэрэ. Күнүгэ үгэ түмүгүн аарап көрүүтэ 580 бэрэбинэ көрдүлүбүт өтө.

ХАЛМАТ
АНАЛААХ
ТАПААРЫТА

ЧУРАПЧЫ ЭДЭР СААНА

Ыччат-комсомольскай фермада

Эрилик Эристини аатынан колхоз Хайахсыттаагы биригээдэтигэр Адам Куелун ыччат-комсомольскай фермата үлэлиир. Адыах хонуктаагыта бу ферма урукку састааба аатыгар сөп түбөһүнэриллэн сагардылына.

Фермада Илларионова Ира, Захарова Мотя, Кузьмина Настя, Иллариова Оля, Кондратьева Лариса, Протасова

Света Петровна, Илларионова Мотя, Петрова Шура фермада быларыык, оттон Кузьмина Настя Саман Урөдэ ферматан быыл күһүн манна үлэлиир кэлбиттэрэ.

Билигин бу ыччат-комсомольскай ферма коллективна ыстай бары түбүгүн сага күүһүнэн-уоһунан көрсөр.

Илларионова Мотя, Петрова Шура фермада быларыык, оттон Кузьмина Настя Саман Урөдэ ферматан быыл күһүн манна үлэлиир кэлбиттэрэ.

Билигин бу ыччат-комсомольскай ферма коллективна ыстай бары түбүгүн сага күүһүнэн-уоһунан көрсөр.

МИРНЭН. Куоракка историко-производственной музей тэрийинэ. Силлөккэ: музей таһыгар сайын өксөтүрүбүт.

курсийа сылдыбыт Чурапчы интернат-оскуолатын уонна Нэурба орто оскуолатын үөрөнөөччүлөрө.

ЭДЭР СААС ЭРЭЛЛЭЭХ ХАРДЫЫТА

Өрөйүөн комсомол билигин 1741 чилин-кээх, 936 комсомолцотар производствога үлэлиир.

Быйыл сайын от улетингэр 30 ыччат-комсомольскай аэиоларга ыччаттар 145 тыһымычча ыччатыр оту оттоотулар.

Өрөйүөн 11 ыччат-комсомольскай фермалара сыл 1980-с ыһын түмүгүнэн хас биридии ынахтан 1230-туу кг үүтү ыытылар.

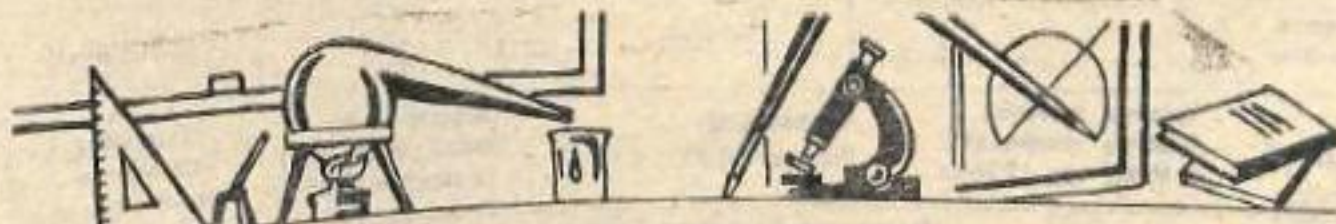
Билин иһи сылга өрөйүөн орто оскуолалары 480 эдэр уолаттар уонна кыргыттар бүтэрдилэр. Билинэртэн «Оснупа — производство — үрдүн үөрэх» дьин дьиниһин 374 киһи производствога үлэлиир барда. ыччат үлэс кыттыгыгар өрдүк көрөхсөһүлөөдө орто оскуолаҕа бүтэриит өлөдөр бүтүүн кылааһынан үлэлиир тахсыыллара буолла. Быйыл Чурапчы орто оскуолатын бүтэриит иһин онус кылааһтар Ленин аатынан колхоз Урөх-Буордөөдө, Эрилик Эристини аатынан колхоз Уордутаагы фермаларыгар үлэлиир сыллыаһалар. Оттон Дирин орто оскуолатын бүтэриит өлөдөр Эрилик Эристини аатынан колхоз Малдыахсытөөдө биригээдэтигэр

үлэлиир барыылара үтүө үгэска кубулуйда.

Өрөйүөн комсомолцотарыттан 1968—70 сс. үлэс үрдүк көрдөрүүлэрин иһин комсомол КК «Эдэр бастык производственникка» дьин аныа, туһун 37 киһи наараадалаһа. Оттон Эрилик Эристини аатынан колхоз бастык маньыксыта Матрена Дамыдова бу үрдүк наараадалаһы иһин тогул ылар чыстайына.

Үлэс үрдүк производственной ситиһиктиин иһин Ленин аатынан колхоз маньыксыта Мария Анареева уонна тыа сирин ыччатын ортооттар физкультураны итэһинэ спорду сайын. иһин үгэска үлэлиир иһин өдө спортивнай оскуолатын тренер Д. П. Коркин комсомол Киһи Колхоз «Золотой колос» аныагоһунан наараадалаһытара.

Улуу сырдыт В. И. Ленин төрөөбүтэ 100 сыла туолуутун бырааһынньыктааһынынан ыһаас, тэһ, ыһаһа баһыныһа кэһиһэр үлэс үрдүк көрдөрүүлэри ситиһиктирин иһин өрөйүөн комсомолцотарыттан 23 киһи «Килбизинээх улетин иһин, Владимир Ильич Ленин төрөөбүтэ 100 сыла туолуутун баһыттан» дьин ыһаһаһа мээһа ыһаһа чыстайытара.

С. Губская фотоизд.
СССР фотохрониката.

Таксар яхсана 2423

Сарсын Коммунистическая партия уюна Советский государство деятель Андрей Андреевич Андреев 75 сазым туолар.

Синюкова: А. А. Андреев уон
на Советский Союз Маршал
С. М. Буденный кэпсэтэ гурал
лар.

А. Наньков фотота.
ССТА фотехрониката.